

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 3To/50/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6124010858
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 06. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Buceková, PhD., LL.M.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2025:6124010858.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Michaely Bucekovej, PhD., LL.M. a sudcov A. B. C. a A. D. B., v trestnej veci obžalovaného E. F., nar. XX. XX. XXXX o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica, pracovisko Brezno sp.zn.: 3T/66/2024 zo dňa 06. 03. 2025, na neverejnom zasadnutí konanom zo dňa 11. 06. 2025, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. c), ods. 3 Trestného poriadku z r u š u j e napadnutý rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica, pracovisko Brezno, sp.zn.: 3T/66 /2024 zo dňa 06. 03. 2025 celom rozsahu.

Podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku v r a c i a vec okresnému súdu aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica, pracovisko Brezno sp.zn.: 3T/66 /2024 zo dňa 06. 03. 2025 bol obžalovaný E. F. uznaný vinným z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že od 01.03.2023 do súčasnosti si riadne neplnil vyživovaciu povinnosť voči svojim synom B. F., nar. XX.XX.XXXX a A. F. nar. XX.XX.XXXX, hoci v zmysle § 62 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov ako rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona, čo v mesiacoch január 2023 až jún 2023 predstavovalo na dve deti sumu 64,22 Eur, od mesiaca júl 2023 až október 2023 na dve deti sumu 73,60 Eur a od 10.10.2023 bol zaviazaný uznesením o neodkladnom opatrení, ktoré vydal Okresný súd Banská Bystrica, pracovisko Brezno č. k. 9P/86/2023-39, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 09.12.2023 a vykonateľnosť dňa 10.10.2023, prispievať na výživu B. F. výživným v nevyhnutnej miere, a to 80,- Eur mesačne a na výživu A. F. výživným v nevyhnutnej miere, a to 80,- Eur mesačne, vždy do 20-teho dňa mesiaca dopredu k rukám matky maloletých, a na základe rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica, pracovisko Brezno bol zaviazaný počínajúc právoplatnosťou o rozvode manželstva dňa 05.03.2024 prispievať na výživu B. F. výživným vo výške 150,- Eur a A. F. výživným vo výške 130,- Eur vždy do 15.teho dňa v mesiaci k rukám matky maloletých, čím mu voči G. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. H. I., J. XXX/X, keď uhradil len sumu 590,- Eur v mesiacoch november 2023 a január, marec, máj 2024, vznikol dlh na nezaplatenom výživnom za uvedené obdobie vo výške 4 012,30 Eur vrátane mesiaca február 2025.

Za toto konanie bol obžalovanému podľa § 207 ods. 1, § 38 ods. 2 Trestného zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere jeden rok. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona bol obžalovaný pre výkon trestu zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Proti tomuto rozsudku podal riadne a včas odvolanie obžalovaný, v ktorom poukázal na to, že v období od 21. 01. 2023 do 03. 04. 2023 bol vo výkone väzby, kde bol jedine v mesiaci marec 2023 pracovne

zaradený a dosiahol čistú mzdu z toho 134,11 eur, ktorá mu však bola vyplatená až v máji 2023. Po prepustení z výkonu väzby sa snažil pokračovať v živnosti a jeho príjem dosahoval sumu 450 - 500 eur mesačne, z toho do decembra 2023 uhrádzal výdavky vo výške 300 eur na nájomné plus energie, 50 eur elektronický monitorovací náramok, 60 eur internet. Iný príjem, ale ani majetok väčšej hodnoty nevlastnil. Poukázal na uložený zákaz vzdávať sa z obvodu okresu K. zo dňa 03. 04. 2023, v dôsledku čoho nemal veľa možností nájsť si lepšie platené zamestnanie v okrese, v ktorom sa miera nezamestnanosti pohybuje na úrovni takmer 5% pri počte 650 nezamestnaných na počet obyvateľov 13 166 v ekonomicky aktívnom veku. Predmetné obmedzenie bolo zrušené až 02. 10. 2024, kedy mu boli zmenené povinnosti a obmedzenia tak, že mu bol uložený zákaz vzdávať sa z obvodu okresu K. D. okresu K. K.. B. za to, že jeho vina v danom prípade nebola v priebehu dokazovania pred súdom prvého stupňa jednoznačne preukázaná a neboli zistené také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali vydanie odsudzujúceho rozhodnutia a vykonané dôkazy nie sú dostatočným podkladom pre uznanie jeho viny. Záverom žiadal napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

K odvolaniu obžalovaného sa písomne vyjadril prokurátor okresnej prokuratúry, v ktorom vyjadrení uviedol, že odvolanie obžalovaného navrhuje v celom rozsahu zamietnuť ako nedôvodné, nakoľko okresný súd podrobne odôvodnil, na základe akých dôkazov a skutočností vychádzal pri preukázaní viny obžalovaného, ktorý si jednoznačne úmyselne neplnil svoju zákonnú vyživovaciu povinnosť voči maloletým deťom najmenej dva mesiace v období dvoch rokov. Obžalovaný neuviedol žiadne nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by neboli súdu známe a tie, ktoré uvádza v odvolaní, s tými sa vysporiadal v odôvodnení rozsudku okresný súd. Napadnutý rozsudok považuje za vecne a právne správny.

Spis bol tunajšiemu súdu predložený na rozhodnutie o odvolaní dňa 30. 05. 2025.

Krajský súd, ako súd odvolací predtým ako začal plniť svoju preskúmvaciu povinnosť podľa § 317 Trestného poriadku zistil, že odvolanie bolo podané včas, v lehote stanovenej § 309 Trestného poriadku, odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v súlade s ustanovením § 307 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, obsah odvolania spĺňa náležitosti § 311 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku a nedošlo k vzdaniu sa práva na podanie odvolania, alebo k späťvzatiu podaného odvolania v zmysle § 312 Trestného poriadku, a preto odvolací súd nepostupoval podľa § 316 Trestného poriadku.

Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku, ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Krajský súd preskúmal predložený spisový materiál a zistil chyby v napadnutých výrokoch rozsudku ako aj neúplnosť skutkových zistení okresného súdu, ktorý sa nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie a zároveň boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci a právo obhajoby.

Zo spisového materiálu je zistiteľné, že dňa 05. 08. 2024 bola prokurátorom Okresnej prokuratúry Brezno pod sp.zn.:1Pv/13/24/6603 podaná obžaloba na obvineného E. F. pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona na skutkovom základe tam uvedenom.

Okresný súd vo veci nariadil termín hlavného pojednávania na 05. 09. 2024. Predvolanie na hlavné pojednávanie, obžalobu a výzvu obžalovaný prevzal 09. 08. 2024. Dňa 27. 08. 2024 požiadal obhajca obžalovaného o odročenie hlavného pojednávania z dôvodu kolízie. Následne bol určený ďalší termín hlavného pojednávania na 03. 10. 2024. Predvolanie na hlavné pojednávanie bolo obžalovanému opäť riadne doručené. Podaním zo dňa 30. 09. 2024 oznámil obhajca obžalovaného odstúpenie od zmluvy o poskytovaní právnych služieb.

Dňa 03. 10. 2024, pred začatím hlavného pojednávania obžalovaný uviedol, že chce, aby mu súd poskytol lehotu na zaplatenie výživného, nakoľko by mal mať prácu v K. K., kde by mal nastúpiť v čo najkratšom čase. Okresný súd žiadosti obžalovaného vyhovel a odročil hlavné pojednávanie na 12. 12.

2024 s tým, že obžalovaný zobral termín hlavného pojednávania na vedomie a zároveň bol poučený, že ak sa na hlavné pojednávanie nedostaví súd vec prejedná a rozhodne v jeho neprítomnosti. Na hlavnom pojednávaní dňa 12. 12. 2024 obžalovaný opätovne žiadal odročiť hlavné pojednávanie do konca januára, kedy má dostať prvú výplatu a bude sa snažiť uhradiť z dlžného výživného čo najviac. Hlavné pojednávanie bolo opäť odročené na 30. 01. 2025 s tým, že obžalovaný zobral termín na vedomie a bol poučený o vykonaní hlavného pojednávania v jeho neprítomnosti, pokiaľ sa nedostaví. Dňa 30. 01. 2025 obžalovaný telefonicky oznámil súdu, že sa na hlavné pojednávanie nedostaví z dôvodu práceneschopnosti, doklad od lekára doloží. Následne bolo hlavné pojednávanie odročené na 06. 03. 2025 s tým, že ak bude uhradená časť výživného poškodená to oznámi súdu.

Dňa 06. 03. 2025 rozhodla samosudkyňa, že hlavné pojednávanie vykoná v neprítomnosti, obžalovaného, podľa § 252 ods. 2 Trestného poriadku, keďže sa opäť na hlavné pojednávanie nedostavil, pričom doručenie mal riadne vykázané a svoju neúčast' neospravedlnil. Zároveň bolo hlavné pojednávanie vykonané aj v neprítomnosti poškodenej postupom podľa § 255 ods. 2 Trestného poriadku. Na hlavnom pojednávaní bola prečítaná zápisnica o skoršom výsluchu obžalovaného podľa § 258 ods. 4 Trestného poriadku, zápisnica o skoršom výsluchu svedkyne-poškodenej podľa § 263 ods. 2 Trestného poriadku a listinné dôkazy. Po takto vykonanom dokazovaní rozhodol okresný súd vo veci rozsudkom tak ako je vyššie uvedené.

Vo vzťahu k poškodenej G. F. je zistiteľné, že sa nedostavila ani na jeden termín hlavného pojednávania. Dňa 30. 01. 2025 sa dostavila len jej a dňa 06. 03. 2025 sa na hlavné pojednávanie nedostavila ani splnomocnenkyňa. Žiadna úhrada výživného nebola súdu zo strany poškodenej oznámená.

Podľa § 252 ods. 2 Trestného poriadku v neprítomnosti obžalovaného môže súd hlavné pojednávanie vykonať, len ak má za to, že vec možno spoľahlivo rozhodnúť a účel trestného konania dosiahnuť aj bez prítomnosti obžalovaného a pritom a) obžaloba bola obžalovanému riadne doručená a obžalovaný bol na pojednávanie riadne a včas predvolaný, b) obžalovaný mal možnosť vyjadriť sa o skutku, ktorý je predmetom obžaloby pred orgánom činným v trestnom konaní a boli dodržané ustanovenia o vyšetrovaní alebo skrátenejšom vyšetrovaní a obvinený bol upozornený na možnosť preštudovať spis a urobiť návrhy na doplnenie vyšetrovania alebo skrátenejšo vyšetrovania, c) obžalovaný bol na možnosť vykonať hlavné pojednávanie v jeho neprítomnosti upozornený, d) obhajca obžalovaného, ktorý je pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony je obmedzená, vyhlási, že netrvá na osobnom výsluchu obžalovaného.

Pri skúmaní podmienky, či vec možno spoľahlivo rozhodnúť aj bez prítomnosti obžalovaného je potrebné vychádzať z povahy veci, z jej závažnosti, ako aj z toho, či bez výsluchu obžalovaného na hlavnom pojednávaní a bez jeho súčinnosti pri dokazovaní bude možné náležite zistiť skutkový stav, teda v takej kvalite, ktorá vylúči dôvodné pochybnosti v rozsahu nevyhnutnom pre spravodlivé rozhodnutie súdu.

Trestný čin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 Trestného zákona je výnimočný v tom, že môže byť obžalovaným páchaný aj po podaní obžaloby práve pre tento trestný čin. Vyplýva to z ustanovenia § 122 ods. 13 Trestného zákona, podľa ktorého ak obvinený pokračuje v konaní, pre ktoré je stíhaný, aj po oznámení vznesenia obvinenia, posudzuje sa také konanie od tohto procesného úkonu ako nový skutok; to neplatí, ak ide o trestný čin zanedbania povinnej výživy podľa § 207. V takom prípade ide o pokračovanie konania až do doby, kým je vyhlásený rozsudok súdu prvého stupňa alebo pokiaľ sa súd druhého stupňa neodobral na záverečnú poradu.

Z uvedeného potom vyplýva, že súd musí po podaní obžaloby pre trestný čin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 Trestného zákona vždy vykonať na hlavnom pojednávaní dokazovanie nielen k neplneniu vyživovacej povinnosti obžalovaného do podania obžaloby, ale aj po tomto okamihu. K plneniu či neplneniu si vyživovacej povinnosti v čase po podaní obžaloby musí byť obžalovaný vypočutý, pretože inak by mu bola upretá možnosť vyjadriť sa k obvineniu a tým porušené právo na obhajobu.

Podľa § 34 ods. 1 Trestného poriadku obžalovaný má, okrem iného, právo od začiatku konania proti svojej osobe vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu. V prípade konania o trestnom čine podľa § 207 Trestného zákona, keď súd upravuje skutok predĺžením času jeho spáchania o čas po podaní obžaloby a zvýšením sumy dlžného výživného o sumu po podaní obžaloby, koná o časti skutku, ku ktorej obžalovaný doposiaľ nebol vypočutý. Bez výsluchu obžalovaného súd nemôže

náležite objasniť objektívnu ani subjektívnu stránku skutkovej podstaty tohto trestného činu. Preto platí, že ak súd koná hlavné pojednávanie o trestnom čine zanedbania povinnej výživy podľa § 207 Trestného zákona, vzhľadom na jedinečnosť tohto trestného činu, vyplývajúcu z ustanovenia § 122 ods. 13 Trestného zákona, súd spravidla nemôže vykonať hlavné pojednávanie v neprítomnosti obžalovaného podľa § 252 ods. 2 Trestného poriadku, pretože ak obžalovaný neplní svoju vyživovaciu povinnosť aj po podaní obžaloby, musí mať obžalovaný možnosť sa vyjadriť k tejto časti skutku, tak ako to predpokladá ustanovenie § 34 ods. 1 Trestného poriadku. Ak sa tak nestane, nielenže dôjde k porušeniu práva obžalovaného na obhajobu, ale tiež vzniknú vážne pochybnosti o priebehu skutkového deja.

V prejednávanej veci okresný súd oproti obžalobe upravil skutok tak, že upravil výšku dlžného výživného na čiastku 4 012,30 eur (v obžalobe 1 555,80 eur). Postupom okresného súdu bolo porušené právo na obhajobu, pretože obžalovaný nemal možnosť vyjadriť sa k časti skutku aj po podaní obžaloby, v dôsledku čoho skutkový stav v žiadnom prípade nebol náležite zistený, pretože súd nezistil dôvody, prečo si obžalovaný neplnil svoju vyživovaciu povinnosť aj v čase po podaní obžaloby, keďže obžalovaného nevypočul, napriek tomu, že sa na hlavné pojednávanie v dvoch prípadoch dostavil ale požiadal o jeho odročenie.

Zároveň je rozsudok okresného súdu nepreskúmateľný z pohľadu výšky určenej sumy výživného, na základe právoplatného rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica, pracovisko Brezno a jemu predchádzajúceho uznesenia o neodkladnom opatrení, sp.zn.: 9P/86/2023, pričom nie je vôbec zrejmé, na základe akých úvah a postupov súd dospel k výslednej sume dlžného výživného.

Zároveň je potrebné poukázať aj na skutočnosť, že vzhľadom na neúčast' poškodenej na hlavnom pojednávaní a nemožnosti jej výsluchu, nebola ku dňu rozhodnutia verifikovaná presná výška výživného, ktoré obžalovaný nezaplátil.

Okresný súd bude preto povinný vykonať hlavné pojednávanie od začiatku za prítomnosti obžalovaného, a tak mu dať možnosť vyjadriť sa k veci, a to aj k časti skutku po podaní obžaloby. Zároveň bude potrebné vypočítať poškodenú k výške nezaplateného výživného ku dňu 06. 03. 2025. Až po takto riadne vykonanom dokazovaní na hlavnom pojednávaní bude môcť okresný súd rozhodnúť vo veci opätovne, ak medzitým obžalovaný nevyužije ustanovenie o účinnej ľútosti, o ktorom mal byť aj riadne v predvolaní na hlavné pojednávanie poučený.

Krajský súd zároveň dáva okresnému súdu do pozornosti zásadu zákazu zmeny k horšiemu, pretože odvolanie v predmetnej veci nebolo podané v neprospech obžalovaného.

Úlohou okresného súdu bude v ďalšom konaní vykonať dokazovanie v naznačenom smere, prípadne vykonať aj ďalšie dôkazy, ktorých potreba vykonania by mohla vzniknúť, respektíve ktorých vykonanie môžu navrhnúť strany a zákonným spôsobom sa vysporiadať aj s ostatnými dôkazmi, doposiaľ zabezpečenými, ktoré majú vzťah k posudzovanej veci a vo veci zákonne a spravodlivo rozhodnúť.

Pokiaľ ide o odvolacie námietky obžalovaného, tieto krajský súd vzhľadom na súčasné štádium konania považuje za irelevantné.

Z hľadiska procesného krajský súd postupoval podľa § 326 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, pretože napadnutý rozsudok trpí takými chybami, ktoré nemožno odstrániť na verejnom zasadnutí.

Predmetné rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.